

Nr 470.

Av herrar **Kollberg** och **Ståhl**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 70, angående riktlinjer för det svenska skolväsendets utveckling.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 70 anges, att den föreslagna nioåriga obligatoriska enhetsskolan skall leda fram till ett studiemål, ungefär motsvarande den nuvarande realexamen, ehuru med helt andra nyanseringar av både kunskapsstoff och studiemetoder samt uppdelad på en allmän, en yrkesbetonad och en gymnasieförberedande linje. Någon mer preciserad uppgift om studiemålet har dock icke skisserats. Orsakerna härtill diskuteras rätt ingående och synas i huvudsak kunna sammanfattas såsom tvåfaldiga, dels svårigheten att uppnå enighet om en mer preciserad kurs- eller timplan, dels månheten om att ej på förhand binda skolan i ett visst kunskapsmått, eftersom detta alltid bör kunna underkastas förnyelse och förändring.

Med tillbörligt beaktande av dessa synpunkter, som hittills måhända i alltför hög grad förbisetts vid utformningen av vårt skolväsende, måste dock konstateras, att ryggraden i varje skolorganisation utgöres av det kunskapsstoff, som skolan förmår meddela sina lärjungar. Självfallet har vår skola, såsom i propositionen med mycken skärpa framhålles, en karaktärsfostrande och för samhällslivet danande uppgift att fylla, men detta rubbar icke det faktum, att en skola står och faller med det mått av kunskaper, som den förmedlar. Det synes därför vara en nödvändig förutsättning för varje mer genomgripande skolreform, att det kunskapsmått, som skolan avser att ge, åtminstone i stora linjer redovisas, innan beslut fattas.

Under hand har inhämtats att inom skolkommissionen, sedan principbetänkandet avgavs, utarbetats vissa utkast till kursplaner för de sex första skolåren. Detta utkast återfinnes dock icke i propositionen och har icke heller på annat sätt nått allmänheten.

Det kunskapsmått, som de tre sista skolåren avsetts att förmedla till eleverna, synes i propositionen icke ens ha blivit skissartat angivet inför den förestående stora reformen. Av allt att döma har ställningstagandet till denna den nya enhetsskolans centrala uppgift skjutits på framtiden och gjorts helt beroende på erfarenheterna från den blivande försöksverksamheten.

Gärna skall erkännas, att skolan såsom en levande organism icke bör fastlåsas under på förhand rigoröst fixerade kurs- och timplaner. Men detta är en sak. En annan är, att åtminstone ungefärligen ange vilken

uppgift den förlängda skoltiden avser att fylla, vilka kunskaper som under dessa år skola förmedlas till vår ungdom, huvuddragen av den medborgarbildning, som den nya skolan får till sin centrala uppgift att förmedla. Att få dessa enhetsskolans centrala uppgifter åtminstone i stora drag angivna, torde kunna anses såsom ett rimligt önskemål, då beslut skall fattas för lång tid om en ny genomgripande skolreform.

Under återopande av det här anförda hemställes,

att i samband med beslut om den nioåriga enhetsskolan må föreläggas riksdagen ungefärliga uppgifter om det kunskapsmått, som den nya enhetsskolan skall meddela t. o. m. de avslutande klasserna 9 a, 9 y och 9 g.

Stockholm den 4 mars 1950.

Gustaf Kollberg.

Manne Ståhl.
